

Literatura o cennych wartościach, kształtująca postawy i respektowanie norm społecznych – subiektywny przewodnik

„Wyobraźni ogród kwitnie w tobie
książki lepsze są niż sny
mrok rozjaśnia wiedzy płomień
biblioteki otwórz drzwi”...

Tekst pochodzi z

https://www.tekstowo.pl/piosenka,mieczyslaw_szczesniak,mala_ksiazkawielki_czlowiek.html

Miłość do książki rośnie razem z dzieckiem! Nieoceniona jest w tym rola dorosłych przewodników - rodziców, dziadków, pedagogów, bibliotekarzy - którzy "oprowadzą" po fascynującym i różnorodnym świecie literatury, będą towarzyszyć i wzmacniać więź z dzieckiem podczas wspólnego czytania, a także wspierać je, gdy pojawią się trudności.

Czy chcemy aby dzieci rozwijały się „książkowo”, i wyruszyły w pełną przygodę, dobrych emocji i wiedzy drogę, jaką jest czytanie? Potrafiły wchodzić w intymną relację z książką, zanurzać się w niej? Na tak postawione pytanie, większość odpowie -TAK. Skąd zatem, bierze się często słyszane z ust młodych stwierdzenie „książki są beznadziejne”, „czytanie jest nudne”. Czyżby szkoła zabiła w nich radość czytania zamiast ją rozbudzić? A może z lektur, źle dobranych do etapu poznawczego młodego czytelnika, niedostosowanych do czasów w których żyją, do rzeczywistości, która je otacza. Jaka jest zatem droga do wychowanie entuzjastycznych czytelników? Zachęcanie do czytania, połączonego z przekazywaniem wartości, powinno odbywać się w szkole podstawowej, dzięki czemu w nauczanie na trochę wyższym poziomie wchodzi człowiek gotowy na czytanie również tekstów, które niekoniecznie mu się podobają. Anna Czernow, literaturoznawczyni i prezes polskiej sekcji IBBY stwierdza:” żeby skutecznie edukować młodych poprzez literaturę, trzeba wejść na ich terytorium, docenić ich wybory czytelnicze”. Jednym ze sposobów może być pomysł, aby uczeń przyniósł swoją ulubioną książkę, opowiedział o niej swoim głosem, nie bał się powiedzieć co ja mam na myśli po przeczytaniu tego tekstu, a nie „co poeta... „. Może warto popracować nad kanonem lektur szkolnych, zwłaszcza tych z klas 1-5 szkoły podstawowej, lekko go zmodyfikować, niektóre tytuły przesunąć do klas starszych. Chodzi o to, że mają one nie tylko zaciekać czytelnika, ale i czegoś go nauczyć. Rozszerzyć różnorodność gatunkową o komiksy, powieści graficzne i książki obrazkowe. Na polskim rynku działa wiele wydawnictw proponujących dobrą literaturę dla dzieci i młodzieży tak co do tematyki, ale i wysokich walorów estetycznych. Dla przykładu : Dwie Siostry, Zakamarki, Czarna Owca, Literatura, Egmont, Znak.

Literatura którą warto polecać czytelnikom ze względu na treść, która rozwija osobowość, wzmacnia poczucie wartości, uczy wrażliwości społecznej. Niesie ratunek emocjonalny podczas przeżywania osobistych tragedii. A ze względu na walory wydawnicze, uczy poczucia piękna to :

dla dzieci młodszych, w wieku 10 + (w wyborze)

1. Pozwól, że Ci opowiem... bajki, które nauczyły mnie żyć / Bucay Jorge
2. Jesteśmy wyjątkowi. Bajki, które pomagają dzieciom zrozumieć chorych rówieśników / Paola Viezzer;
3. Bajki filozoficzne. Jak żyć na Ziemi? / Michel Piquemal
4. Bajki filozoficzne. Jak żyć razem? / Michel Piquemal
5. Uchwycić żywioł. O tym, jak znalezienie pasji zmienia wszystko / Ken Robinson
6. Zły Pan / Gro Dahle; Svein Nyhus
7. Włosy mamy / Gro Dahle; Svein Nyhus
8. Grzeczna / Gro Dahle; Svein Nyhus
9. Co się dzieje w mojej głowie? Jak działa twój mózg i dlaczego robisz to, co robisz? / Robert Winston
10. Jak uczy się mózg / Manfred Spitzer
11. Garść radości, szczypta złości. Zabawy i ćwiczenia pomagające zrozumieć i oswoić emocje / Wojciech Kołyszko
12. Jabłka Pana Peabod'ego / Madonna
13. Angielskie Różyczki / Madonna
14. Bajki / Beata Krupska

dla młodzieży, w wieku 14 + (w wyborze)

1. Chcę być kimś! Czyli jak osiągać cele w czasach, gdy wszyscy dookoła mają wywalone. Część 1, 2. 3 / Michał Zawadka
2. Odnalezieni. Prawdziwe historie adoptowanych/ Anna Kamińska
3. My - rodzice dorosłych dzieci / Ewa Woydyłło
4. Dobra pamięć, zła pamięć /Ewa Woydyłło
5. Poprawka z matury / Ewa Woydyłło
6. Poza horyzontem /J. Mela
7. Kamila / Ewa Brańska

Opracowała Małgorzata Zaremba

Gdzie szukać wiarygodnych źródeł informacji w sieci - wskazówki

XXI wiek to czas, w którym ma miejsce dynamiczny rozwój nowych technologii informacyjnych, dający dostęp do nieograniczonej, przybywającej codziennie w setkach tysięcy bitów wiedzy w internecie. Wizjonerzy i futurologowie minionego wieku m.in. Alvin Toffler czy Peter Drucker, przepowiadali, że „jakość kapitału intelektualnego będzie wkrótce najważniejszą przepustką do sukcesu”.

Sprawne poruszanie się w natłoku informacji, jakim jest internet może być wyzwaniem. Czy da się trafnie ocenić wiarygodność wiadomości, czy wypowiedzi, z którymi stykamy się online? Choć każdy przypadek jest inny, istnieje kilka praktyk, których wdrożenie w naszą aktywność w sieci pomoże nam uchronić się przed pułapką dezinformacji.

A zatem, żeby trafnie osądzić jakość źródła informacji, musimy przyjrzeć się mu nieco głębiej.

- **Przegląd witryny**

Sprawdź, jak wygląda strona, na której znajdują się wyszukane przez Ciebie informacje: jej aktualność, tematyka publikowanych treści, informacje o właścicielu czy kompletne dane kontaktowe. Wszystko to pomoże Ci potwierdzić (lub zanegować) wiarygodność informacji.

- **Sprawdzenie informacji o autorze**

Przede wszystkim nie należy polegać na informacjach bez wyraźnego oznaczenia autora. Nawet korzystając ze źródeł profesjonalnych i naukowych warto poświęcić chwilę na weryfikację osoby, która stworzyła daną treść. Czy autorem pracy naukowej, na którą się powołujesz, jest magistrant czy profesor z bogatym dorobkiem w danej dziedzinie. Użyjmy internetu, by dowiedzieć się więcej o autorze wypowiedzi czy informacji. Czy jest on ekspertem w obszarze o którym mówi? Jeśli nie, czy odwołuje się do źródła na bazie którego opiera swoją wypowiedź? Jeśli za newsem stoi organizacja lub strona, czy cieszy się ona uznaniem w danej dziedzinie? Jakie są opinie na jej temat innych ekspertów lub organizacji?

- **Sprawdzenie informacji o źródle**

Analogicznie do weryfikacji autora zawsze warto sprawdzić, kto dostarcza nam danych treści. Oprócz źródeł naukowych wysoką wiarygodnością cieszą się źródła urzędowe, oficjalne, na przykład bazy GUS-u, czy raporty przygotowane na zlecenie dużych firm o ugruntowanej pozycji. Takie publikacje będą dobrym źródłem „twardych danych”, na przykład statystyk i danych demograficznych. Z przymrużeniem oka należy potraktować portale społecznościowe lub fora internetowe

– mogą stanowić dobre źródło inspiracji, jednak znalezione tam informacje trzeba poddać gruntownej weryfikacji.

- **Porównanie w różnych źródłach**

Jeden z najbardziej skutecznych i chyba najpowszechniejszy sposób weryfikacji wiarygodności informacji. Możemy uznać za oczywiste, że jeżeli jakaś informacja pojawia się tylko w jednym źródle, trzeba zastanowić się nad jej wiarygodnością. Jeśli nie chodzi o przełomowe badania naukowe, które dopiero co zostały opublikowane – informacja powinna znaleźć swoje potwierdzenie w kilku różnych źródłach. Trzeba jednak pamiętać, że wielokrotne pojawienie się jakiejś informacji na różnych stronach samo w sobie nie świadczy o jej wiarygodności. Niejednokrotnie zdarza się, że jeden nieprawdziwy fakt powtarzany jest przez wielu nadawców, na przykład blogerów cytujących siebie nawzajem. Dlatego warto brać pod uwagę nie tylko ilość, ale również jakość źródeł podających daną informację

- **Zdrowy rozsądek**

Jak widać istnieją liczne sposoby weryfikacji informacji, którą znajdujemy w Internecie. Warto wyrobić sobie nawyk sprawdzania, czy treść, którą czytamy jest wiarygodna. I wdrażać go w życie nie tylko w pracy, ale także w odniesieniu do stron, które przeglądamy w czasie wolnym. . Przyjrzyjmy się krytycznie znalezionym przez siebie treściom – jeśli nie spełniają naszych prywatnych kryteriów wiarygodności, po co zawracać sobie nimi głowę?

Opracowała Małgorzata Zaremba

Wykorzystane źródła:

1. Marta Machalska, Digital learning; od e-learningu do dzielenia się wiedzą, Warszawa, 2019
2. Zarządzanie informacją /pod redakcją Wiesława Babika, Warszawa, 2019

<https://planetpartners.pl/w-jaki-sposob-weryfikowac-informacje-znalezione-w-sieci/>

<https://carbonfootprintfoundation.com/jak-oceniac-wiarygodnosc-informacji-w-internecie/>